

ДІЛО

виходить щодня рано

РЕДАКЦІЯ І АДМИНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, П. пов.
Конто почт. шалд. 143.322.
Адреса для телеграм:
„Діло“, Львів.
Головний Редактор прий-
має від 11—12 год. перед-
полуднем.
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 400 зод.
Чвертьрічно 1200 „
Піврічно 2400 „
Річно 4800 „

ЗА ГРАНИЦЮ: В Америці і Канаді,
Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр.
Італії 750 зод., Німеччині 750 зод.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехословач-
чині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Бол-
гарії 750 зод., Австрії 750 зод.,
Земля адреса 1 зод.

Телеф. Редакції 29-41.
Друкарні: 29-28.
В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Українська самостійність і московський імперіалізм.

(Стаття зі серії дискусійних.)

Те, що відбувається тепер на Україні, є систематичним, очевидним нищенням українського народу. Коли позаторік та торік органи московського уряду гнали українське селянство до колективів, то воно мало все ж надію, що уряд перебере на себе принаймні обов'язок виключувати колгоспних кріпаків. Це виявилось і в стараннях селянства попросити і зупинити худобу та все інше і так вступити до колективів справжніми „пролетарями“. Але це надія українського селянства дуже скоро розпалась. Засоби, якими більшовики виводили вже в осені минулого року збіжжя з колгоспів, показали недвозначно, що московські люди не лише не дбають про існування своїх українських невольників, а навпаки: намагаються в першу чергу зламати голодом їх відпорність. Це викликало боротьбу в осені минулого року між колгоспами та органами московської влади на Україні на цілому фронті. Покід більшовиків проти „класового ворога“ в колективізованім господарстві на Україні перетворилося так ґрунтовно, що більша частина України терпіла весною та літом цього року страшний голод, який остаточно дезорганізував зовсім сільське господарство збіжжєвої ліфранції Радянського Союзу.

Це більшовики використали для урядження нового походу московського шовінізму на Україну. Ця весна та літо „Ізвестій“, а за ними і ціла радянська преса, вели скажену нагілку на українське село, в порівнянні з якою попередня агітація царського чорносотенства проти жорстоких була дитячою забавкою. Що-дня можна було читати: Україна „сорвала“ засівну кампанію в цілім Союзі, Україна не дбає про буржуазні плантації, які виглядають як джунґлі, Україна не дбає про тютюн, на Україні нищать копей, на Україні не хочуть займатися ховом кривілей, Україна не готується до хлібозаготівлі, Україна саботує „скірдовання“ (складання в копилі), Україна не бореться з втратами збіжжя і т. д. без кінця і краю. І нагілка ця мала каскадом переслідування, з яких „драбований процес“ не був і тисячною частиною. Корупційний апарат на Україні ґрунтовно похитали. На конгресі більшовиків України центральний уряд заступав сам Каганович, щоб перша по Сталіні, який гримав разом з Молотовим на своїх українських поліхачів, казавши, що в осені збіжжя на Україні стигало по більшовицьки. Що більшовики на Україні були „раді старатися“, не піддаючи жаді сумніву, але селянство, що голодувало до самих жин, учепилося, як то кажуть, зухвали в хліб. На Україні робиться тепер щось нечуване в історії визиску невольницької праці. Під загрозою розстрілу та повільної смерті за засланим, зазначеним в останніх зарядженнях про охорону „державного майна“, українські селяни „крадуть“ вночі належне їм збіжжя, зрізають потайки колосі і молотять про око порожню соломку, виносять зерно з поля в мішки, в якім приноситься їду, в кишенях і цупках, розтягають його в потягів і складів, і де лише можуть. Частинний дозвіл вільного торгу перетворив „планову“ господарку збіжжя в повний хаос. На ринку зявилося вже збіжжя з нових жин, яке мало пролаватися не раніше січня наступного року. Про те, якими засобами будуть виводити більшовики зими з українського селянства збіжжя, яке вони запродають тепер за кордоном, страшно здогадуватися.

З цілою плановою господарки більшовиків переконана плановість помітна лише в нищенні українського народу. І це цілком природно: Україну нищать більшовики тим енергічніше, чим більш завдання постають перед московським імперіалізмом на сході, де він муляє торжоронити поважно загрожені здобутки Росії.

Що імперіалізм є зовнішнім виявом національної енергії, це річ загально відома; що більшовики намагаються захопити цей джерело

під плащем соціалістичної фразеології, справи ані трохи не зміняє. Держави національно-стей до розвитку імперіалізму нездібні. Туреччина, Росія, а навіть Австро-Угорщина, розвивалися наслідком перенапруження сил в імперіалістичній конкуренції з національно-однородними державами. Імперіалізм у своїй істоті глибоко національний. Для власної могутності нація готова на найбільші жертви і зусилля, але в ніякім разі не для могутності, поділеної з іншою нацією. Найкращим прикладом цього можуть служити відносини між Австрією та Угорщиною, що ніколи не могли порозумітися дотично панування над іншими народами. Кожна з них боялася, що її жертви підуть на користь спільниці.

Український самостійницький рух все був і є найбільшою перешкодою для розвитку московського імперіалізму, а визиск України Московщиною є матеріальною основою московського імперіалізму. Тому сучасний розвиток радянського імперіалізму з самостійністю української держави ніколи і при ніяких умовах не дасться погодити.

Ідея українсько-московського федеративного імперіалізму — наскрізь нереальна. Думати, що Московщина може зректися України на те, щоб ділити з нею панування над азійськими просторами, це значить не тільки не знати захищеності Московщини, а й узагалі самого ества національного імперіалізму.

Природний розвиток українсько-московських відносин іде саме у протилежнім напрямі. Московщина не тільки не має наміру ділитися з Україною владою над іншими колоніями, а навпаки: намагається всіми засобами знесилити українську колонію. Поза межами Радянської України лишилося понад 9 мільонів українського населення. Природний терен для поширення українського населення — Крим, колонізують штучно національними меншинами. Україну відітали від української Кубані московським коридором, з яким Україна матиме ще досить клопоту, на шляху до природного поширення українського населення в бік природної етнографічної межі — Кавказу, ставлять усілякі перепони, а українцями колонізують Сибір та Соловки. Так виглядає в дійсності українсько-московська „федерація“.

Деякі люди не хочуть і не можуть зрозуміти того, що тепер іде не про федерацію чи про автономію для України в межах Радянщини, а про самі основи існування української нації там. Вони сліпі і глухі на страждання українського народу, особливо сидючи за кордоном.

Щодо радянських колоній в Азії, які не

Д-Р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО

спеціаліст шкільних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та
ЛІКАРСЬКОЇ КОСМЕТИКИ
ВЕРНУВ ІЗ ЗАГРАНИЦІ
Й ординує від 29. серпня від 8.30—11. і 15—18,
в неділі і свята від 10—11.
У ЛЬВОВІ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 22, III. п.
(віндала), тел. 38-90.

дають спати деяким нашим „імперіалістам“, то їх можна потішити тим, що Радянщина ледь-ччя втримає їх, не маючи для володіння ними ніякого оправдання, окрім того, що їх захопив збройно її царські попередники. Кольонії мають належати тим державам, які потребують їх для надвишки своїх продуктивних сил, а цих сил Московщини не вистає навіть на те, щоб залюднити північні простори її європейської території. Аляска, яку купили Злучені Держави у Росії, постачає для Америки сотки тисяч ренів; Ман-джурія, яку японці увільнили від московських впливів, збільшила мало не вчетверо своє населення протягом 15—20 років, Радянська ж Азія як була, так і лишилась пустелею. Туземне населення, якого царська Росія не спромоглась винищити цілком алькоголем та сифілісом, нищує тепер остаточно більшовицька колективізація.

Лучити справу державної самостійності України на інтернаціональній терені зі справою хижачького московського імперіалізму було б нонсенсом; це могло б продовжити на десятки років неволю українського народу. Коли в боротьбі за свободу і споку, вищих і нижчих, себто більшовицьких форм капіталізму, Україна стала на бік заходу, то це відповідає її західним традиціям, доказує її здоровий національний інстинкт та дає деяку запоруку її визволення. За московфільськими поради ставити і Москві свічку і захождовий отарок український народ може гарненько подякувати, протиставив між більшовизмом та рештою світу цілком іншої натурі, як між центральними державами та їх противниками. А позитив, коли б і цілий світ ішов разом з Московщиною, то й тоді українцям не лишалося би нічого іншого, як боронити свою незалежність проти Московщини.

Але так але ще не є. Не зважаючи на теле-рішні успіхи більшовиків на інтернаціональній терені, які так тішать українських московфілів, протиставив між Радянщиною та західними державами постійно зростають, і коли свідомість того, що більшовизм, а не що інше, є джерелом світової кризи, проба собі шлях, мусить настати година остаточного розрахунку з Радянщиною. До цього моменту Україна повинна бути готова

М. Дашко

Наша еміграція в Бельгії.

(Кореспонденція з Брюсселі.)

Ще перед великою війною в Бельгії проживали деякі українці, але ніякої діяльності вони не проявляли. Після війни, з приходом української місії до Брюсселі, почалося перше гуртування української еміграції коло місії. Еміграція прибувала з різних сторін української землі і з різних причин. Одні попали до Бельгії як політичні емігранти, інші прибули на заробіток, а ще інші приїздили вчитися. Перших невелика кількість. Зважаючи більше-менше мову, ця частина еміграції влаштувалась не але і жини мріями про гарне минуле. Деякі з них, попавши до тієї чи іншої партії навіть політикують. Ці особи ставлять інтереси партії чи гуртка понад усе в світі. (Наслідок довгого перебування у рабстві, яке не допускає більших організацій). Друга, найбільша кількість еміграції — це „заробітчани“, це люди, які приїхали в Галичину, Волині та Буковині. Цей елемент нестатий, прибувши з паспортами польськими чи румунськими, пересувався з одного місця до другого в залежності від упані та матеріальних амбіцій.

Ця частина еміграції міняється як в календарському, то зникає, то знову з'являється на бельгійському обрії.

Третя частина еміграції досить численна — це молоді люди, що приїхали на студії до Бельгії. Про цей елемент писалося у „Ділі“ від Національної Ради. Там ясно зазначено, що за 12 років зі всіх студійських майже ні один не добув університетського диплому. Більшість проживає батьківські гроші, або пожившись у „заробітчани“ веде алічне життя тяжкою працею в копальнях або на фабриках. Там і такі, що перебувають жебрацям або „позичками“ поміж українською, навіть російською еміграцією, або пускаються на різні авантюри нелегального характеру.

Бували і такі, що їх бельгійський уряд видавав зі своєї території, але після якогось часу і якимсь чином вони знову прибували до Бельгії. Як кожна еміграція, так і еміграція українська в Бельгії спромоглась зробити і щось позитивного, про що ми вже писали в „Ділі“. Але як кожна

еміграція, а особливо в Бельгії, так і наша має свої прихили. Як в американській еміграції так і тут поважаються фанатики, що подають себе за національних пророків, або що найменше майбутніх амбасадорів або прем'єрів і не терплять нікого ні понад собою, ні побіч себе. Зате хочуть усім диктувати і звичайно розганяють людей, адібних працювати та розпорюшувати і без того розпорюшену еміграцію. Таким пророкам удається звичайно об'єднати біля себе кількох молодиків-новичків, які приїхавши з краю і випрошавши апід опіки своїх батьків, попадають під опіку партійних „пророків“ системи чужого молодого націоналізму, ухвалюють протести, або акції, слухають на „попір“ накази партії, вірять всією своєю молодістю, що лише ця партія спасе всю українську землю і цілий український нарід. Вони вірять, що тільки ця партія зможе за одним махом дати по пальцях усім ворогам, усім сусідам захланним і навіть французам. Що вої українці поза цією партією арадинки і запродавці — це для них аксіома. Осьовом роблять усе. Забувають тільки таку дрібничку, як та, чого і за чим вони взагалі сюди приїхали. А щоб виправдати себе перед батьками та знайомими вони добувають без труда депеш, безвартісний диплом однієї із тисячних малих приватних шкіл, незнаючи навіть мови асистівки, щоб могли свобідно порозумітись і це після кількатижневого перебування в Бельгії. Правда, що творча, внутрішня праця українських емігрантів в Бельгії дуже плідна. Для ілюстрації доволі сказати, що за який рік на одному помешканні при тій самій кількості емігрантів, повстала велика скількість організацій а дуже голосними назвами: „Головний Секретаріат Європейського Об'єднання“, „Національна Рада“, „Національний Студ. Союз“, „Союз Інженірів“, „Громада“ і т. п. Правда, що є поважна частина еміграції, якій вже надобно гратись у ці дитячі іграшки. Відійшовши, вони заснували свою організацію без „пророків“, визнаючи, що партія на еміграції не може грати великої ролі, а тому стане на шлях самоосвіти, самопомоги, пропаганди поміж чужинцями і вперші точкою опору для тих, що хочуть учитись.

А „пророки“, возглавляючи десятки крикливих назв і залишаючись з дрібною меншістю, спішають придати резерву, яка є ще в краю. Це молодики, які приїжджають на наукові студії а студіюють різні політичні, навіть демагогічні партійні гасла. Час вже, щоб батьки, відправляючи своїх дітей на студії, призадумались і над цим та витягнувши з цього відповідні консекавенції.

Ж. О.

**При зміні адреси просимо
подавати й стару адресу.**

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 27. СЕРПНЯ 1932.

В. НІМЧУК

ЗА СЯНОМ.

З ПОІЗДКИ ПО ЛЕЖАЙСЬКОМУ ДЕКАНАТІ.

I.

Як живуть наші західні окраїни в Галичині? Який у них чисельний стан нашого народу, яка його національна свідомість? Чи маємо там які здобутки й досягнення, чи самі страсти? Такі й подібні запити ставить собі не один український громадянин по цей бік Сяну, коли призадумався над долею рідного народу на всій українській території і на її окраїнах зокрема.

Я маю змогу завдяки одному доброму товаришеві приїхати дещо ближче і пізнати з автопсії життя-буття нашого народу в лежайському деканаті Перемиської Епархії, що — як відомо — висувений далеко на захід, у глибину польської етнографічної території, і має парохії на просторі чотирьох старост: ланьцутського, переверорського, рішівського і ніського. Тому уважаю своїм обов'язком поділитися своїми враженнями й помічаннями з побуту в тому деканаті та зібраними даними а широкими кругами українського громадянства, яке чим даліше на схід, тим менше знає про те, в яких відносинах живуть і працюють українці за Сяном. Зібрани мною уривки й дані будуть хоч частинною відповіддю на поставлені вище питання.

II.

Лежайський деканат, один з 54 деканатів Перемиської Епархії, що повстала із злучення а одно Епархія Перемиської, Самбірської і Сяницької, мав згідно з даними Шематизму тої Епархії а 1925 року 8 греко-кат. парохій, в яких працювало 9 священників. Греко-кат. населення було тоді в деканаті 12.083 душ. Деканат розташований на 4 староства: Ланьцут — парафія Дубно, Квирілівка і Лежайськ; Переверорск — парафія

Антисемітська хвороба.

„Хвіля“ проти кооперативного збуту хліборобських продуктів.

Жидівська „Хвіля“ з дня 26. ц. м. приносить статтю під заголовком „З документів часу“, так й починаючи:

„В руки наші дісталася летючка, кольпорована серед українського населення, яку в переводі подаємо. Її аж надто прозора тенденція і грубі шани, котрими шита ціла пропаганда, свідчить досадно проти кого вона звернена. Українці, борючися за свої права в краю і на заграничному терені, не бачать нічого ліпшого, як уподібнювати способи своєї боротьби до метод антисемітизму інших народів. Слова цієї відозви не вимагають цілком коментарів!“

Ми з розумом навели цей „вступ“ „Хвилі“, щоб показати, як жиди виють дошукуватись антисемітизму там, де його ніяким способом не знайдеш. Видно, що така тактика виходить їм на користь.

Отже, що то за антисемітизм серед українців?

Наша кооперативна організація, якої переважачою більшість творять хлібороби, має за самозрозуміле завдання наладити збут хліборобських продуктів через кооперацію і звільнити хлібороба від посередника, який визискує продуцента. Таку ціль кладе перед себе хліборобська кооперація цілого світу. Так є в Данії, Фінляндії, Німеччині — одним словом: всюди. Так само і в Палестині жидівська хліборобська кооперація організує жидів-хліборобів і визнає їх збувати свої продукти виключно через кооперативи, а не давати себе визискувати посередникам-спекулянтам. Чи жидівська хліборобська кооперативна організація в Палестині є також антисемітська? Скажіть, панове з „Хвилі“!

Станіславський Окружний Союз Кооператив видав відозву до хліборобів, у якій представляє тяжке економічне положення села, коли ціни на фабричні вироби, що їх купує село, високі, а все, що селянське, йде за безцін. „Серед таких відносин не можемо бути недбалими і безрадісними“ — каже відозва. „Окружний Союз Кооператив у Станіславові, як господарська центральна нашої округи, стає до боротьби з визиском і кличе Вас до співпраці. Зачинаємо від дрібного на перший погляд, продукту: від яйця. Не забуваймо при цім, що яйце побіч молока — це головна позиція в бюджеті нашого хлібороба. Воно є тепер валютою нашого села. З українських земель у Польщі вивезли в 1930 році 4.000 вагонів яєць на округлу суму 100 мільонів зол. Запитаймо себе, хто вивіз тих 4.000 вагонів і хто заробив мільони“. „Від вас, українські господині і кооператори залежить, хто по-

бідить: чи інтерес села, чи приватних торговців“.

В цілій відозві не вжито ані разу слова жид. Чому отже редакція „Хвилі“ бачить у кожній приватній купці жиди?

Кооперативні Союзи інших округів видали відозви, щоб села збували безроги виключно через кооперативні організації і ані одної штуки не продали приватним купцям. Є річчо відома, що жиди у нас безрогами не торгують. Серед купців, які на провінції торгують безрогами, більшість українці. Отже як звле „Хвіля“ заклик до селян, щоб збували безроги виключно через кооперативи і не давали себе визискувати приватним купцям? Знаємо, що вже є округи, де кооперативний збут безрог приборав поважні розміри, з чого недовольних багатьо приватних купців українців. Чи може тому українська кооперація перестала організувати збут безрог? Ні!

Таке ставлення справи, як це робить „Хвіля“, дає нам право думати, що є якась інша, глибша ціль, задля якої дехто хоче за всяку ціну представити всяку українську економічну організацію — як антисемітську.

Так само пише завжди і „приятель“ „Хвилі“, ендецький „Кур'єр Львовський“, добачуючи самостійній українській економічній організації — небезпеку для польськості. Добрі союзи, нема що казати.

Перед сесією райхстагу.

БЕРЛІН. 25. VIII. ПАТ. Вся преса а повним зденервуванням обговорює внутрішньополітичну ситуацію перед сесією райхстагу. „Дейтше Альб. Ціт.“ повідомляє, що міністр Шлахер розмовляв з ріжними представниками націонал-соціалістів. Одночасно б. канцлер Брінінг аійшовся з гітлерівським послом Штрассером, щоб підготувати терен для офіційальних коаліційних переговорів між центром і націонал-соціалістами. В цих розмовах пробували розв'язати кабінетну справу ще перед сесією райхстагу. Проба походила з двох ріжних сторін. Одна з них прямує до парламентарної розв'язки, друга до нового заінтересування гітлерівців справою участі в позапарламентарному кабінеті. У зв'язку а тими ускладненнями вся преса займається сьогодні можливістю розв'язання райхстагу.

Закриття гітлерівського органу.

БЕРЛІН. 25. VIII. ПАТ. Преидент поліції закрав гітлерівський орган в Берліні „Дер Ангріф“ до 31. ц. м. включно за зневаження особ б. канцлера республіки та за підкоджання до непослуху супроти влади.

Кречовичі, Міротин і Тарнавка; Рясів — парафія Залісє; Ніско — парафія Дубрівка.

В міждіаї зашли остільки зміни, що а парохії Кречовичі виділено містечко Каньчугу (колись самостійна парохія) враз із довколишніми селами і створено там самостійне сотрудицтво. Те саме сталося а селом Ожання (донедавна самостійна парохія), яке виділено теж в самостійне сотрудицтво а парохії Курилівка. Одначе оба ті самостійні сотрудицтва обслуговують і далі парохії дотичних парохій (Кречовичі і Курилівка), хоч настановлення в них окремих священників є певною потребою хвилі.

Крім того прилучено до деканату гр.-кат. парохію в Кракові (два священники і кругло 4.000 душ), якій підлягають не тільки вірні того обряду в Кракові, але й по всіх дальших західно-галицьких повітах (числом 15).

Таким робом лежайський деканат мав (а кінцем 1931 р.) 9 греко-кат. парохій і 2 самостійні сотрудицтва, 11 священників і 16.370 душ греко-кат. населення. Розташався він тепер, можна сказати, на цілу західну Галичину з виїмком Лемківщини. Всіх церков у деканаті маємо 16 (у тому одва богослужбна каплиця, що заступає церкву). Рівно половина церков (8) мурованих, друга половина церков — збудованих а дерева.

III.

Переїдемо тепер подрібно поодинокі парохії деканату враз із прилученими до них селами, щоб мати перегляд усіх тих осель, в яких живе в меншій чи більшій скількості українське (греко-кат.) населення. Нижче наведемі дані по кожному Шематизму Перемиської Епархії а 1925 р., чи пак Шематизму а 1932 р., а також власних записок, зроблених на місці.

В ПОВІТІ ЛАНЬЦУТ:

1) Дубно. Церква мурована, збудована в 1864 р., відновлена в 1923 р. Число гр.-кат. душ 1656. У приєднанні: Халупки гр.-кат. душ 18, Острожа — 151, Норуба — 210. Разом 2.039 гр.-кат. Латинців є а парохії 324 (можливо це а Халуп-

ках). жидів 29. У Дубні є чит. „Просвіти“, т-во „Сокіл“, кооператива, каса й молочарня. В селі є одинок на цілий деканат українська школа (5-класова), до якої ходить понад 200 дітей. В парохії збереглася вповні українська мова. Дубно — це одинок українське село в деканаті, яке має всі ті українські установи, що й села на сході, і живе вповні українським життям.

2) Курилівка. Церква мур., зб. 1895. Число гр.-кат. 596. До парохії належать: Бриска Воля, церква дер., зб. у XVIII. ст., гр.-кат. 178; Жуха гр.-кат. 432; Вілька Ламала — 94. Разом 1.300 гр.-кат. Латинців ок. 2.700 (парохія), жидів 139. Чит. „Просвіти“ а Курилівці і Жухові, крім того а Курилівці кооп. „Сяні“. Школи: а Курилівці 3 клас. укр. дітей 70; у Брисковолі 5-кл. укр. дітей 12; у Жухові 1-кл. укр. дітей 60. В парохії збереглася українська мова.

3) Ожання. Церква дер., зб. 1865. Самост. сотр. доїдздить а Курилівку. Число гр.-кат. 489. Лат. 80. Чит. „Просвіти“. Школа 1-кл. утратистична, укр. дітей 73. Населення вживає української мови.

4) Лежайськ (місто). Церква мур., зб. 1831. відн. 1901. (при церкві ювил. каплиця св. Йосафата, зб. 1924). Число гр.-к. 602. До парохії належать: Старе Місто (село), церква мур., зб. 1913, гр.-к. 539; Прихощ, гр.-к. 250; Седлинка — 204; Лукова — 157; Вірашівці — 25; Зьзна — 25; Явля і Рула Гіларева — 30. Разом 1922 гр.-кат. Латинців а обсягу парохії 10.746, а того в Лежайську 3.131 (парохія і монастир Бернардинів). Жидів у цілій парохії 1.995. В Лежайську філія і чит. „Просвіти“, Нар. Дім (з великою залоз), філія і кружок „Рідної Школи“, кооп. „Самоселі“ а двома крамницями. По селах читальні „Просвіти“, Школи: держ. гімна. реальна, укр. уч. 8; 7-кл. школа вселюдна для хлопців, у. д. 40; 7-кл. школа для дівчат, у. д. 35; у Стар. Місті 3-кл. укр. дітей 41; у Прихощі 2-кл. укр. дітей 46; у Лукові 1-кл. укр. дітей 15. Населення вживає переважно мови української, але по деканаті гр.-кат. чинки говорять уже по польськи.

(Продовження буде)

ДРУКАРНЯ „ДІЛО“

Львів, Ринок 10. Тел. 29-26.

Виконує швидко і солідно всілякого
рода друкарські роботи 8-10

по найдешевших цінах!

на оселяє має ще згадані установи, і як вашій дитині станеться випадок, то ви сейчас біжте до шпиталю, де її негайно дають першу допомогу. А маєте дома невлічимо хорого батька, матір, дитину, даєте їй до шпиталю на чийсь коштів, коли у вас нема гроша.

Перед двома роками вимерла родина диваків-мільонерів Венделів у Нью Йорку. Біля сто мільонів маєтку в готівці й реальностях залишила остання з Венделів, Еллі Вендель, на шпиталі, духовний семінар і місії.

Андрій Карнегі роздав цілий свій стоміліоновий маєток на закладання публічних бібліотек. Ньюйорська публічна бібліотека має назву: „Астор-Тенден Ленокс Лайбрірі“. Хочете там перечитати українську книжку, яка недавно появилася в Європі, зажадайте а для вас спровадять, коли даєте за поруку, що є відповідне заінтересування нею.

Перед кількома роками написав бувший президент Кулідж газетну статтю, в якій описував переpracювання найвищих урядовців. Він радив, щоби конгрес ухвалив закупити якусь посілість на літню резиденцію для президентів. Зараз зголосилися жертводавці для бездонного американського скарбу.

Кожного року відбуваються спеціальні католицькі й жидівські кампанії за жертвами на вдержання добродійних інституцій. Коли при кількох нагодах віднеслися українці до загалу американської суспільності, поміч прийшла.

Коли була бурсько-англійська війна, поїхали туди американські добровольці. Над Львовом літав американський летун-доброволець. Як заінтересуєте американця українською справою, він вам не відкаже поміч. В часі осінніх подій в 1930 р. ньюйорські першорядні часописи подали наголовки на цілу першу сторону про ці події.

Лише треба нам самим про себе подбати, а знайдете повно ідейних американців, що стануть по вашій стороні. Федеральний сенатор Роя Ковпланд з Нью Йорку виголосив незвичайно теплу промову на українським концерті в честь Юрія Вашингтона дня 1. травня, коли то в столиці Заучених Держав гомоніла українська пісня під управою Олександра Кошиця і йшов український народний балет під проводом Василя Авраменка. Треба було лише когось про це сенатора попросити.

Д-р Семен Демидчук.

кавію, колиб було треба. На це я відповів рішучим тоном, що я міг би зложити сам за себе кавію, або могли би зложити мої приятелі. Але я ані сам не зложу, ані своїх приятелів не попрошу, тільки вернусь до краю. Комісія вирішила очі. Предсідник питається дуже лагідно, як довго я хочу перебути в Америці. — „Як довго важкий мій паспорт“.

В цій хвилині відчиняються бічні двері, а з них входять розмахом мої друзі: ред. Володимир Кедровський і мій родич Василь Мельничук. Сердечне повитання у приваті суддів.

— Ви як? — питаюсь.

— Нас впустили, бо ми принесли гроші, щоб за вас зложити.

— Не говоріть нічого про це, бо я маю враження, що мене пропустять без грошей.

Нахилилися всі три судді до себе, щось пошуркотіли і проголошують мені рішення, що маю право перебути 9 місяців.

Веселі й радісні не виходимо, а вибігаємо з проклятих мурів, сідаємо на готову „феру“ (корабельчик) і серед численних віриваних запитів переплинемо Голзон. Щойно тепер звернув я увагу, що статуя „Свободи“ повернулася спиною до Елліс айленд. З уваги на те не маю до неї ніяких претензій. Довідаюся, що мої друзі таки пересідали вчора від полудня в заперожений кімнати, дожидаючи побачення зі мною. А скучні хвилини дозидання уприменовали собі відчитуванням по стінах усяких мудрощів та афоризмів про Елліс айленд, якими прикрасили стіни такі самі роздрознені дожидаючі своїми і приятелі.

Воля і це почуття зробило амить світ веселішим, привітним. Ще хвилину і я забув за недавні крики і зневагу. На галку приходить тільки те, що треба зробити. Думаю собі: шкода бабратися в невдачу: краще сказати мені ви для майбутности.

ПЕРЕД НОВИМ ШКІЛЬНИМ РОКОМ.

Додаткові вписи до львівських шкіл „Рідної Школи“ в днях 29., 30. і 31. серпня 1932.

Повітовий Союз Кружків „Р. Ш.“ у Львові повідомляє українське громадянство, що доповнюючі вписи до всіх львівських всенародніх шкіл будуть переведені в днях 29., 30. і 31. серпня в годинах від 10—12 передполуднем та від 4—6 пополудні.

Адреси шкіл „Рідної Школи“ у Львові:

Дівоча школа ім. Т. Шевченка — вул. Мошницького ч. 12.

Хлопча школа ім. Т. Шевченка — вул. Сувійського ч. 21.

Дівоча школа ім. В. Грінченка — пл. св. Юра ч. 5.

Хлопча школа ім. В. Грінченка — вул. Горюхенька ч. 95.

Мішана школа ім. кор. Данила — вул. Жовківська ч. 62.

Мішана школа ім. кп. Льва — вул. Крупирська ч. 15.

Мішана школа на Левандівці — вул. Варшавська ч. 8.

Мішана школа на Клепарові — Нар. Дім.

Мішана школа на Замаротиніві — вул. Львівська ч. 56.

Тому, що в цьому році державні гімназії не мають уже перших класів, повинні родичі віддати свої діти до п'ятої класи народних шкіл „Р. Ш.“

Всі родичі підльвівських громад мусять пам'ятати, що їх діти без покічення 6-ої класи всенародньої школи не будуть мати права до дальшої освіти в середніх чи фахових школах.

Прохаємо всіх свідомих громадян у Львові і львівським повіті звернути увагу родичів у їхньому власному інтересі, що в школах „Рідної Школи“ будуть їхні діти виховані по думці ідеалів українського народу.

Пов. Союз Кружків „Рідної Школи“ у Львові

Перед міжнародною конференцією в Стрессі.

З Парижа повідомляють, що праця комісії для господарської відбудови центральної та східної Європи в Стрессі триває 2 до 3 тижнів. В конференції візьмуть участь представники кількадесятих держав. Завданням її охоронити центральну і східну Європу від руйни, яка постигає її наслідком загальної кризи, та від політично-суспільних наслідків, які могли би прийти. Тому,

що господарська криза постигає головню північної частини, в Стрессі простудують засоби, як можуть зарадити лихові і будуть вступом до того етапу львівської конференції, особе майбутньої світової господарської конференції. Нічого не можна зробити для відбудови Європи, якщо решта світа не вступить на дорогу нормальної торговельної виміни.

Польські селяни бойкотують.

Управа професійного селянського союзу в Ловичі оголосила, що з днем 4. вересня ц. р. починається бойкотування торгів у Ловичі. Селяни мають здержатися від приїзду до міста в торгові дні, значить, у вівторок і п'ятницю та від всякої участі в торгах і ярмарках. Бойкот не обов'язує в інші дні, коли не платиться відомого. Страйк має на меті обнижити рогацькові плати і на торгові, які побирає марістрат.

На подібний бойкот заноситься в лувеському повіті. Комітет, зложений з представників хліборобських організацій, повідомив марістрат і громадські уряди в цілому повіті, що як не обнижать торгових плат до половини, то селяни вже у вересні ц. р. розпочнуть бойкот.

Криваві заворушення в Бойтені.

БЕРЛІН. 25. XVIII. ПАТ. В Бойтені вчорашній день був дуже неспокійний і кривавий. Приїзд штабу гітлерівських штурмовиків капітана Рема був для націонал-соціалістів анаком до бурливих маніфестацій в користь засуджених товаришів. Багатотисячна юрба залегла площу перед судовим будинком і сусідні вулиці. Кап. Рем виголосив промову, в якій заявив, що присуд не буде виконаний. Командант шлесських штурмовиків Ваймес зазначив, що ексекують можуть виконати по трупах 11.000 шлесських штурмовиків. Під вечір видали націонал-соціалісти підбурюючу летючку, в якій сказано, що засуджених гітлерівців мають вивести в Бойтену. Без огляду на урядове заперечення дирекції поліції, розгорячена юрба облягла анову судовий будинок. Поліція зі зброєю в руках почала розганяти людей, причому кількадесят осіб потерпіло рани. Підчас демонстрації вибито шибви в робітничому домі. Всі склади були цілий день закриті. Щойно пізно вночі удалось опанувати ситуацію.

!! Нова книжка !!

МИХАИЛО РУДНИЦЬКИЙ

МІЖ ІДЕЄЮ І ФОРМОЮ

Обємом 244 сторін. Ціна 3.— зол. Для переплатників „Діла“ 2.— зол., із порученою пересилкою зол. 3.10. Замовляти в Адміністрації „Діла“, Львів, Ринок 10, або у всіх українських книгарнях.

Противоєнний конгрес.

— В Амстердамі буде радити в днях 27. і 28. серпня ц. р. противоєнний конгрес, арганізований комітетом, до якого належить Анрі Барбюс, Максим Горький та інші пацифісти і комуністичні діячі.

МОСКВА. 25. 8. ПАТ. На противоєнний конгрес в Амстердамі виїжджають із СРСР, крім Горького Радек, проф. Йоффе-Стасова з Мопру та Шверников з професійних союзів

По широкому світі.

— Австрійська влада дозволила Адольфові Гітлерові приїхати на два дні до Австрії, щоби взяти участь у конгресі австрійських гітлерівців, що відбудеться в днях 17. і 18. вересня у Відні.

— В Мадриті на приказ губернатора арештували Мігуеля, молодшого сина Прімо де Рівери.

— Японське міністерство закорд. справ заявило, що Японія визнає нову манджурську державу, бо це одиникий спосіб забезпечити мир на далекому сході.

— Уряд німецької провінції Ольденбург уповажив громади стягати податки в натурі.

Гірка вода „Franciszka Józefa“

амішник зроз. віджичники складниками.

Страйк фермерів в Америкі.

НЬЮ-ЙОРК. 25. VIII. ПАТ. В страйті Іова вибух страйк фермерів, які домагаються знижки ціни на рільні продукти. Фермери рішили недовозити до міст нічого, доки не дістануть за свої продукти ціни, які будуть для них адоволяючими. В першому моменті страйку фермерам удалось піднести тим способом на 100 проц. ціни молока. Спершу місцеве населення ставилося до страйку прихильно, але це не довго тривало. В деяких місцевостях прийшло до сутичок, у яких поліція вжила слезних бомб. Місцева влада старається арганізувати доставку сільських продуктів до міст, однак фермери ставлять на дорогах сторожу, яка парализує цю акцію.

Громадянська війна в Бразилії.

На основі офіційного повідомлення з Ріо де Жанейро в окрузі Кунга після двоєнного бою між урядовими військами під командою ген. Ж. Ми і бразильськими повстанцями провінції Сао Паулю, що стоять під командою німецького генерала Клінгера, повстанці потерпіли рішучу невдачу. Був це найбільший бій, який аведено волинебути у Бразилії. Боевий фронт тягнувся на 5 англійських миль і по обох сторонах убито найбільше новочасну зброю. Втрати в людей великі. Урядові війська взяли в полон багато повстанців, між ними сина бувшого бразильського президента Вашингтона. Тепер вони посягаються на місто Сао Паулю. Всупереч офіційному комунікатові відомлення головної кватери повстанців каже, що повстанці досягнули повної успіхи і вперли урядові війська на 10 миль назад.

Після противоєнної маніфестації в Ріо де Жанейро прийшло до поважних заворушень, до адоволення яких зовняли військо. Багато осіб убито і ранено. Заворушення тривають далі.

ЧИ ФРАНКО ПОВИНЕН МАТИ НАГРОБНИК?

Хто каже, що так, нехай піде жертву до „Центробанку“ на вкладку ч. 9003. (чековеkonto ч. 143,467; дописати: „На будову нагробника Франка“).

Ще про Український Науковий Інститут
у Берліні.

справляємо помилок. У чорашньому (188) тислі „Дзв“ зайшло кілька помилок, які отсим справляємо. Так у фелдетони Л. Ясінчука „Тюрма на морі“, в передостанньому рядку зложено „випитснуги відповідь“, а має бути: **виминуги відповідь**. — В рубриці „Спорт“, у першій замітці зложено помилок, що в Самборі відбудуться в неділю змагання Скали (Мостиська) з **Липном** зам. з **Листком**.

Добре мило щадить білизну.

Таким милом є перфумоване мило з „ЯЩІРКОЮ“, яке поручають досвідчені господині.

„ЯЩІРКА“ — це фабричний знак, що дає гарантію досконалості мила при його низькій ціні.

1—3

Дописи.

ЖОВКВИЩИНА. (Ювілей реформи Чина св. Вас. Вел. у Крехові б. Жовкви). Славний минулиною і великими відпущами крехівський монастир, де від 30 літ міститься василіанський новіціат Галицької Провінції Чина, перенесений з Добромиля, — величаво відсвяткував 50-ліття ювілею добромільської реформи. День 20. 3. ц. р., св. Муч. Пасива, покровителя новіціату, був рівночасно днем ювілею. Торжество ювілею попередила восьмидневна місія, на котрій проповідав о. Р. Криницький ЧСВВ, довголітній місіонар серед нашого народу у Бразилії. В навічере відбувся величавий обід з мошам св. Муч. Пасива. На це торжество прибув Преосв. єпископ Йосифат і найвищий настоятель Чина, о. архимандрит Діонісій Ткачук та протоігумен Гал. Провінції о. Ст. Решетило, разом із секретарем Чина. З духовною помічю прибуло багато світського духовенства. Архієрейську Св. Божу відспівав хор молодих черціа-клириків. Усе те причинилося до звеличання цього свята. Зі святкових побажань слід відмітити проповідь єпископа Коциаловського. В ній підніс він значіння реформи Чина оо. Василіан для відродження католицького та культурно-національного життя українського народу в Галичині. Підніс теж поміч того Чина для світського духовенства та вказав на велику місію оо. Василіан для цілого, зокрема для українського Сходу. З світського духовенства промовляв о. декан Банах. Промови натякнув на неприхильність, яку стрічав зреформований Чин у початках серед нашої інтелігенції світської і духовної, однак з часом перемінлося все

в симпатії, завдяки хосенній праці васил. Чина. Накінць в імені всього духовенства й народу заявив признание для Чина та солідарність у спільній праці на церковній і національній полі. На ті побажання відповів протоігумен Гал. Провінції о. Ст. Решетило, що кожний чин у католическій церкві, зокрема зреформований Чин св. Василія не міг і не може інакше працювати, як лише на добро церкви й нації в тісній злучці з єпархіальним духовенством. Закінченням ювілейного дня була академія, влаштована молодими черцями-новиками, з участю численних гостей. На програму склалися: вступне слово о. П. Теодоровича ЧСВВ, магістра новіціату, відчит: „Про культ Хр. Серця у васил. Чині“ — пера о. Й. Скрутія ЧСВВ, хоріві співи й декламації василіанської чернечої молоді. — М. К-т.

ГАЛИЧ. (Величаве просвітнянське свято). Неділя 14. ц. м. була для цілої галицької округи великим днем, бо в тому дні відбулася в Галичі величаво українська маніфестація, а саме повітове просвітнянське свято, до якого приготування йшли здавна. Свято відбулося на площі в середині міста, прибраній брамою з жовто-блакитними прапорами та багатою зеленню. На площі устала вівтар та ступеницю. Похід усталився на гром. площі в Залузі в такому порядку: оркестра з Рогатина, 600 Гадців кінної бандерії, усі в наці, або козацьких строях, до того кожний відділ з прапором, друга оркестра (з Бушполя), соколи й соколики в числі понад 600, диточий доріст (понад 200), а далі довгі ряди селян і селянок з ріжних сіл з відповідними табличками. Похід перейшов у найбільшому порядку головними вулицями міста, виканкуючи в одних безпримірну радість, у других

— нескрипану ненависть на вид української невинної нації. Коли похід прийшов на площу, духовенство відправило там полкове Богослужіння, після чого й відповідна проповідь. А потім почалося просвітнянське свято, на якому промовляли: п. Іван Корчинський, ініціатор свята, пос. Кузник, адм. д-р Юл. Олесницький, Станіславові і пос. Яворський. По тих промовах відбулася дефіляда, а потім вправи сокола і соколики з поруч та серпами, до яких станули вони масово, дітей з диточих секцій „Рідної Школи“ (і т. д. Всі вони пройшли гарно, виканкуючи бурю оплесків, а потім вправи викликали правдивий ентузіазм. Свято завершилося короткою промовою п. І. Корчинського. Слід привади, що це просвітнянське свято в Галичі було підготовлено дбайливо, а його учасники в числі до 10.000 душ мали велику дозу нац. свідомості й бадьорості. Галич москвофіли, що не раз пописувалися при подібних випадках провокаціями, а навіть нападали на українців, це разом, побачивши таку нашу силу й повагу, поховалися в мишачі діри. Свято це причинилося безперечно до піднесення нашого духа і скріплення української освітньої організації в місті й цілій округі.

Зміна адреси 1 зол. Можна прислати поштовими марками.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 25.VIII. 1932 за масло експортне та десерове пріма 2.60 зол., за літру молока 17—18 сот., літру сметани 0.90 зол., попу яєць 3.30—3.40 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Цирк Станевських, площа Беми. Щодня атракційна вистава, початок в год. 8.30 веч. У суботу та неділю по дві вистави: в 4. год. попол. і в 8.30 веч.

Спортовий цирк при вул. Пелчинській на площі біля Тенісового Т-на. Щодня думання атлетів. Початок в год. 8.30 веч.

Кіна.

АПОЛЬО: „Життя за золото“ (Том Мікс).

АТЛАНТИК (давніше Леа) нечине.

КАСІНО: Джамі Лілд, Грейс Мур.

КОМАНДИР: „Піднебесний романс“.

МАРУСЕНЬКА: „Піднебесний романс“.

МІРАЖ: „Бал в опері“.

ОАЗА: „Побіла“.

ПАН: „Передшлюбна ніч“.

ПАЛАС: „Утікач“.

ПАСАЖ: „Двоє в атакі“ (Том Мікс).

ПРОМІНЬ: „Асфальт“.

СОНЦЕ: Підчас ферії нечине.

СТИЛЕВЕ: „Я тебе лише кохав“, „Король Конга“.

УТІКА: „Роскоші небезпек“ і „Горючий степ“.

ХІМЕРА: „В тенетах брехії“ (з Ем. Янінгом).

Закордонне радіо.

Субота, 27. серпня 1932.

Ляпшич (259.3) 21.15 Соціаліст. Братислава (278.4) 18.00 Вертеп, 19.30 „Сорочинський ярмарок“ Мусоргського, транс. в Словацького Театру. Мінськ (331.4) 11.15, 13.00 Музика, Штутгарт (361.6) 19.00 Пісні, Густо Гастер, 20.00 Тр. із Нориндбергі, Гельсінгфорс (368.1) 19.25 Співа, Едвар Віжман, Білгород (430.4) 19.30 Співа, Драг. Петрович, Стокгольм (435.4) 19.00 Співа, авдіція Бера, 20.45, 22.00 Танк. музика, Рам (441.2) 20.45 „Синішанська вечірня“ оп. Верді, Прага (458.6) 19.30 Концерт творів Крішн. Вілен (517.2)

11.30 Капеля, 19.20 Пісні й арті, Марія Гергард, Будапешт (550.5) 12.05 Циг. музика, 20.00 Концерт Рубала, Мільоші, Любляна (575.3) 20.00 Скрипка, Харків (937.5) 15.15 Українська музика, 16.10 Концерт молоді, 18.30 Концерт для селян, 20.30 Симф. концерт, 24.00 Комунікати, танк. музика.

Львівське радіо.

Субота, 27. серпня 1932.

11.58 Час, 12.20, 12.45, 15.10 Грамофон, 12.40 Метеорологічний комунікат, 15.00 Господарський комунікат, 15.40 „Де шумлять хвилі Балтики“ для дітей, 16.05 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 Анд. для хорів, 17.00 Сальмова оркестра, 18.00 „Збарський бастіон“, 18.20 „Як повставало золото?“, 18.45 Легка й танк. музика, 19.15 Вечерня, 19.45 Листи й програми, 20.00, 21.10 Концерт, Поплавський (тенор), 20.55 На овалі, 21.55 Комунікати, 22.05 Шопенові твори, 22.40 Спорт, 22.50 Танк. музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакції не відповідає

В Станіславові відбудеться 3. вересня ц. р. свято в честь Івана Франка. В програму свята входять хоріві продукції просвітнянського хору „Думка“ (Станіславів), виступів М. Голінського, М. Соки, декламатора М. Березовського і інсценізації „Мойсея“. Свято відкриє д-р М. Стахів з Львова. Початок в год. 2. веч. Для 4. вересня ц. р. в 2. год. пополудні відбудеться всенародне Франківське свято на площі „Сокола“ для дошкільних сіл. Дочіла з обох свят призначений на будівлю Пам'ятника Великому Громадянину.

В Українській Бурсі ім. о. А. Качала в Тернополі найдуть приміщення учени середніх шкіл за місячною оплатою 38 золотих. Зголошення приймає Управа Бурси, вул. Качала ч. 13. 247 1—3

Торговець Школа Т-ва „Просвіта“, Львів, Корняків 1, з правами приналежних шкіл, приймає по кінець серпня щоденно від год. 11—13. вписи до трирічної школи, на курси абітурієнтів і на вищий кооперативний. Наука в школі починається 1. вересня, год. 8. рано; на курсах 4. жовтня, 4. год. попол. — Управа. 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

ЖІНКА професора прийме на станцію 2 учеників (-и), ціна низька. Відомість в адміністрації „Діла“ під „Вул. Куркова“.

256 3—3

ФОРТЕП'ЯНИ, п'яніна випозичаю. Підсудського 21, І. п. Гамак.

222 3—5

ПРИЙМУ УЧЕНИКІВ (-иць) на станцію. Батьківська опіка, добрий харч, сонячний покій, гімназія близько. І. Рудницький, Львів, вул. св. Тереси 2 Б. І. пов. м. б.

182 2—3

ДЛЯ УЧЕНИЦЬ середніх шкіл станція при інтелігентній родині. Відомість: О. Мишкевичева, Зіморівича 20 (Сільський Господар), тел. 30-53.

252 3—3

ЗАЛИШЕНІ по веснянім і літнім сезоні плащі, костюми, суконки і т. ш. продаємо по нечувано низьких цінах. Магазин конфекцій Яків Посамент, Львів, вул. Академічна 2 (Готель Жоржів).

258 3—6

СТАНЦІЯ для учеників з інших міст при інтелігентній родині. Зголошення й інформації в Адміністрації „Діла“ під „Города Косцюшка“.

272 1—3

УЧЕНИКИ (-и) найдуть приміщення в домі гім. професора, вул. П. Біла Півня 8, мешк. 3.

277 1—2

ПРИЙМУ на станцію, Фортеп'яни дома. Меланія Цегельська, вул. Дунін Борковських 9.

275 1—3

НІЯНЯ до однорічної дівчинки потрібна від першого вересня у Львові. Лише з добрими порученнями. Відомість: Адміністрація „Діла“ під „Вул. Куркова“.

269 1—1

ПРИЙМУ учениці на станцію дешево. Костенька, Куркова 14/6.

270 1—2

ВІЗЬМУ в аренду господарство різне до сто моргів. Зголошення слати: Тимотей Каразіньський, Лазі, п. Радичин.

271 1—1

ПРИЙМУ 2 учениці на станцію, конверсація німецька, фортеп'яни, Ружейовський, Львів, Листопада 1, І. пов. м. 4.

1—1

В ЯМНІМ біля Яремча приймає знайомі пансіон „Над Прутом“ літників з добрим харчем на вересень по знижній ціні 4.50 зол. від особи денно.

273 1—2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакції не відповідає

КРИНИЦЯ-ЖИВЕЦЬ**Д-Р БЕРТОЛЬД ФАДЕНГЕХТ.**

нервові та внутрішні недуги.

51 (Дім Шнаєра „дегак“).

4—4

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади І. II. і III. части

Ціна 8— золотих — без пересилки.